

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

להסכם שבין די.בי.אס שירותי לוויין (1998) בע"מ ומקאן אריקסון בע"מ

1. פתח דבר

ביום 16 באפריל 2009 הונחה בפניי בקשה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק") למתן פטור מן החובה לקבל את אישור בית הדין להגבלים עסקיים להסכם שירותי פרסום בין די.בי.אס שירותי לוויין (1998) בע"מ (להלן: "חברת הלוויין") ובין מקאן אריקסון בע"מ (להלן: "מקאן אריקסון").

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר וכי הן אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

בשל הנימוקים שיפורטו להלן מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק.

2. ההסכם

2.1 הצדדים להסכם

חברת הלוויין הינה חברה פרטית בע"מ, המספקת שידורי טלוויזיה רב ערוצית באמצעות לוויין DBS (Direct Broadcast Satellite). בעלי המניות בה, הינם בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ, יורוקום די.בי.אס בע"מ, פולאר השקעות בע"מ, גילת די. בי. אס בע"מ ולידן סוכנויות להשקעות (1994) בע"מ.

מקאן אריקסון היא חברה פרטית, העוסקת במתן שירותי פרסום, הן בעצמה והן באמצעות חברות בנות. מקאן אריקסון נמצאת בבעלות Inter Public Group LTD, אילן שילוח ובעלי מניות נוספים.

2.2. הכבילות בהסכם

עניינו של ההסכם דן הינו בשירותי הפרסום אותם תעניק מקאן אריקסון לחברת הלוויין (להלן: **"ההסכם"**). השירותים כוללים בין היתר מתן שירותי אסטרטגיה, שירותי קריאייטיב, שירותי רכש מדיה¹ ושירותי הפקה (להלן: **"שירותי הפרסום"**). מדובר בהסכם המהווה המשך (במספר שינויים) להסכם שירותי הפקה קודם שהיה קיים בין הצדדים מיום 11.7.06 ובא כעת אל סיומו, כאשר אף הוא כלל כבילות דומות לכבילות נשוא ההסכם.

במסגרת ההסכם כבלו עצמם הצדדים בתניות לרכישה והספקה בבלעדיות.

עניינה של הכבילה העיקרית הינה בהגבלת עבודתה של מקאן אריקסון עם גוף העוסק בפעילות ספציפית המתחרה לזו שבה עוסקת חברת הלוויין. על פי ההסכם, מקאן אריקסון מתחייבת להימנע מלהעניק שירותי פרסום לאורך תקופת ההסכם (ותקופה מסוימת לאחר סיומו, כמפורט להלן) לגופים העוסקים בפעילות המתחרה לזו של חברת הלוויין.

במקרה בו מקאן אריקסון תביא לסיום ההסכם, מכל סיבה שהיא, תמשיך לחול עליה ההתחייבות אותה נטלה על עצמה, למשך תקופה של שלושה חודשים לאחר מועד סיום ההסכם. כמו כן, היה וההסכם יבוא לסיומו, על ידי מי מהצדדים, התחייבותה זו של מקאן אריקסון תמשיך לחול ביחס לצוות הישיר שטיפל בחברת הלוויין, למשך תקופה של שישה חודשים לאחר מועד סיום ההסכם.

לצד התחייבותה של מקאן אריקסון, חברת הלוויין מתחייבת מצידה, לאורך תקופת ההסכם, לקבל באופן בלעדי את שירותי הפרסום ממקאן אריקסון.

תקופת ההסכם היא לשניים עשר חודשים, כאשר היא מתחדשת אוטומטית לתקופה של שנה נוספת בכל פעם.

3. השפעת ההסכם על התחרות

החששות התחרותיים הנובעים מן ההסכם נעוצים בעובדה כי מדובר בהסדר בלעדיות אנכי בין ספק ורוכש. עם זאת, לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הצדדים לו, לא מצאתי שיש בו לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק, בשל הטעמים שיפורטו להלן.

החשש התחרותי המרכזי הנובע מהסכמי בלעדיות הוא סגירת השוק, בענייננו ענף הפרסום, בפני מתחרים אחרים. אלא שענף הפרסום הישראלי מורכב ממשרדי פרסום רבים, ביניהם מקאן אריקסון, המתחרים זה בזה ופתוחים בפני מתחרי חברת הלוויין. במצב דברים זה, חסימתה של מקאן אריקסון בפני מתחרי חברת הלוויין, אינה מעמידה את האחרונים מול קושי ממשי. לאור זאת, ניתן לומר כי הכבילות אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר וכי אין בהן בכדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות.

¹ שירותי רכש המדיה יינתנו באמצעות יוניברסל מקאן, חברת בת בבעלות מלאה של מקאן אריקסון.

דברים אלו נכונים גם לעניין ענף רכש המדיה. נמצא כי אין בהסכם בכדי לגרוע מיכולתם של מתחרי חברת הלוויין לקבל שירותי פרסום מגופי המדיה בשוק. אומנם מדובר בענף ריכוזי יותר מענף הפרסום, אך עם זאת, בנסיבות העניין, אין לכבילות הקשורות בו בכדי לפגוע בתחרות. למתחריה של מקאן אריקסון קיימת האופציה לספק שירותי רכש מדיה ליתר החברות המעניקות שירותי טלוויזיה רב ערוצית, כך שלא נוצרת חסימת שוק בתחום זה. כך גם להיפך, שכן בפני מתחריה של חברת הלוויין (כאשר נכון להיום מדובר בחברת הכבלים HOT בלבד) קיים מגוון של חברות רכש מדיה אחרות אשר את שירותיהן הן יכולות לרכוש.

מעבר לכך, לא ניתן להתעלם מן העובדה כי מטבעו של ענף זה, אין זה ממנהגם של משרדי הפרסום לערוך מסעות פרסום עבור גורמים המתחרים ביניהם באותו ענף באותה עת. מפרסם אינו מעוניין להפקיד את תקציב הפרסום שלו בידי חברת פרסום או רכש מדיה הנותנת שירותים דומים גם למתחריו, בשל החשש מקיומו של ניגוד עניינים.²

יש להתחשב בכך שלאור השירותים אשר מעניקה מקאן אריקסון לחברת הלוויין נחשפת הראשונה, על צוותיה ועובדיה, למידע רב אודות חברת הלוויין. מידע זה כולל, בין היתר, תוכניות עסקיות, צעדים אסטרטגיים וטקטיים אשר בכוונתה לנקוט, מידע רגיש אודות מערכת השידורים וכו'. מכאן, קיים לחברת הלוויין אינטרס מסחרי לגיטימי מובהק לכך שמקאן אריקסון לא תייצג גוף המתחרה בפעילות בה היא עוסקת – אינטרס להגן על סודותיה המסחריים. אינטרס זה מצדיק וממחיש את העובדה כי עיקרה של הכבילה איננו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי היא נחוצה למימוש עיקרו של ההסכם.

בעניין זה יש לציין, כי עסקינן בשוק בו חברת הלוויין וחברת הכבלים מתחרות הן על ליבו של הצרכן והן על רכש תכנים – חשיפה של מידע מסווג למתחריה עלולה לפגוע בחברת הלוויין פגיעה של ממש. בנסיבות אלה, משך הכבילה העומד על שישה חודשים לאחר מועד סיום ההסכם, הינו סביר.

באשר להתחייבותה של חברת הלוויין, הרי שזו מתבקשת נוכח הכבילות החלות על מקאן אריקסון, שכן לצד התחייבותה של האחרונה שלא להעניק שירותי פרסום למתחרי חברת הלוויין, עומדת הציפייה כי היקף השירותים אותם תבקש מקאן אריקסון להעניק לחברת הלוויין יצדיק מבחינה כלכלית התחייבות זו. מכאן כי כבילה זו אף היא נחוצה למימוש עיקרו של ההסכם.

לסיכום, כבילות אלו, על אף שהינן מגבילות את התחרות של הצדדים להסכם, אינן מקימות חשש לפגיעה של ממש בתחרות.

² ראו החלטה בדבר אי מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר שצדדים לו אי.פי.גי. ראובני פרידן בע"מ, שלמור אבנון עמיחי פרסומאים בע"מ ויונייטד מדיה (ר.ש. 2005) בע"מ, הגבלים עסקיים 5001311.

4. סוף דבר

לאחר שבחנתי את הכבילה הנדונה, כמו גם את השפעתה האפשרית על התחרות, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי אין בה כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות, כי עיקרה אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי היא נחוצה למימוש עיקרי ההסכם. לפיכך ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

תוקפו של הפטור למשך שלוש שנים מהיום.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בתוך 45 יום בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים, או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

בועז גולן

ממלא מקום הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, י"ח סיון, תשס"ט

10 יוני 2009